

Boeren kolonisatie van 1845 – 1853 in Suriname

Brieven aan ds. A. van den Brandhoff

Brief d.d. 6 juni 1847 van Mr. Baron B.W.A.E. Sloet tot Oldhuis

Stichting Boeroe Kon Makandra

Stichting Sranan Boeroe

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Originele brief.....	4
Transcriptie brief met annotaties	10
Personaliala	15

Voorwoord

Op veiling 245 van 24-26 september 2020 van Corinphila Veilingen werden 3 brieven aan ds. A. van den Brandhoff uit 1844 - 1848 aangeboden. Ds. Van den Brandhoff was initiator van de boeren kolonisatie in Suriname in 1845 en bestuurder van de kolonisatie van 1845 tot 1853.

Het bleek te gaan om brieven van:

- **ds. J. Betting**, kwartiermaker van de Kolonisatie van Nederlandse boeren naar Suriname, gedateerd op 4 juli 1844 en ontvangen op 17 augustus 1844.
*Complete frisse brief van Etablissement Groningen 4-7-1844 naar Amerongen met cursief stempel Posterij Suriname in zwart (pracht afdruk) en ovaal stempel Zee-Brief Den- Helder in rood, tevens cursief Na Posttijd in rood en geschreven port 60. Op de achterzijde aankomststempel Utrecht 16-8 in rood. Pracht ex. met zeer interessante inhoud. Volgens Erfmann & Stuut zijn tot op heden ca. 15 brieven van het stempel Posterij Suriname bekend. De geaddresserde, dominee Arend van den Brandhof, leidde in 1845 zo'n 50 Nederlandse arme gezinnen naar de verlaten plantage Voorzorg aan de overkant van Etablissement Groningen aan de Saramacca. Van den Brandhof stuurde zijn studiegenoot J.H. Betting (afzender) in de aanloop van deze emigratie naar Suriname om polshoogte te nemen van de vorderingen aldaar. In deze brief laat hij zich daar ronduit negatief over uit. Meer informatie in het boek Boeroes van Karin Sitalsing (2016)
(beschrijving volgens veiling catalogus)*
- **Mr. Baron B.W.A.E. Sloet tot Oldhuis**, vertegenwoordiger van de kolonisatie in het moederland, gedateerd 6 juli 1847.
*Incoming Mail. Complete brief van Zwolle 6-7-1847 naar Post Groningen aan de Saramacca met rondstempel Zwolle 12-7, rondstempel Den Helder 14-7 en rondstempel Paramaribo 23-8. Tevens doorgehaald port 60 en geschreven port 90, vrijwel pracht ex. De brief is gericht aan dominee Arend van der Brandhof "Bestuurder van de kolonisatie op Post Groningen aan de Saramacca". Interessante en uitvoerige briefinhoud waarin de ontwikkelingen over de kolonie en de kolonisten worden besproken.
(beschrijving volgens veiling catalogus)*
- **Mr. Baron B.W.A.E. Sloet tot Oldhuis**, vertegenwoordiger van de kolonisatie in het moederland, gedateerd 23 augustus 1848 en ontvangen in november 1848.
*Incoming Mail. Briefomslag met complete inhoud van Zwolle 23-8-1848 naar Etablissement Groningen met rondstempel Zwolle 23-8, rondstempel Den Helder 26-8 en rondstempel Paramaribo 28-10. Tevens doorgehaald port 90 en geschreven port 120, vrijwel pracht ex. De brief is gericht aan dominee Arend van den Brandhof "Bestuurder der Kolonisatie aan de Saramacca". Interessante briefinhoud onder andere over Jean Baud, de latere Gouverneur-generaal van Nederlands-Indië.
(beschrijving volgens veiling catalogus)*

De Stichting Sranan Boeroe en de Stichting Boeroe Kon Makandra hebben gezamenlijk de eerste en de derde brief kunnen verkrijgen. De brieven zullen als cultureel erfgoed van de boeroes in bruikleen worden gegeven aan het Nationaal Archief Suriname te Paramaribo.

Het is helaas niet gelukt om ook de tweede brief te verkrijgen. Wel is een kopie van de brief ontvangen. Deze brief is in dit document opgenomen.

Van den Brandhof heeft ook een archief nagelaten: dit archief bestaat uit 258 stukken en is in 1961 en 1963 door N. van den Brandhof geschonken aan het KITLV. In 2014 werden de collecties van de Vereniging KITLV in bruikleen gegeven aan de Universitaire Bibliotheken Leiden. Daar is het *Archief Van den Brandhof* gedigitaliseerd en openbaar toegankelijk gemaakt.
(<https://digitalcollections.universiteitleiden.nl>)

Originele brief

Brief d.d. 6 juli 1847,

van **Mr. Baron B.W.A.E. Sloet tot Oldhuis**, vertegenwoordiger van de kolonisatie in het moederland, aan **Ds A. van den Brandhoff**, bestuurder van de kolonisatie te Groningen, Suriname.

Brief ontvangen eind augustus 1847.

6 juli 1847.

Waarde Heer! - Uiterst tevreden ben ik over de mededeelingen van Darnetook gereset, die mij de oversteuning hebben gegeven, dat de Kolonisatie steeds vooruitgaad en voorde toe-konst goede vruchten belooft. God spare u nog in aarlang in het leven, want zonder u soude alles weder spoedig in duigen kunnen spatten; Hartelijk dank ik u voor

Origineel – Blad 1.

L'ville 6 July 1847.

Waarde Vriend! - Uiterst tevreden ben ik over de mededeelingen van Pannetock geweest, die mij de overtuiging hebben gegeven, dat de Kolonisatie steeds vooruitgaat en voorde toekomst goede vruchten belooft. God spare u nog inuarlang in het leven, want zonder u zoude alles weder spoedig in duigen kunnen spatlen; Hartelijk dank ik u voor alles wat gij mij toegezonden hebt. De Indische schik en niet minder de donderbeitels waren aangenamen voorwerpen voor mij. De Confituren smaken ind indente gel zeer goed, ofschoon de Europeesken er niet voor behoeven onder te doen. Het zuur werd zeer lekker bevonden. Uw laatste zoo hartelijke brief was eene heele vertrekking voor mij, want hoe meer ik afkeerig van menschenlof word, stel ik het eekter onhoogen prijs, dat gij de belangeloocheit mijner komveijngen met de Kolonisatie erkent. Hoe ellendiger de slaatschappij in het moederland wordt, des te meer behagen ik er in schiep, om mij in de toekomst eenige- luttige bevoeking aan de Saramacca voor te stellen. Het ziet er in het moederland in velen opzigt deerlijk uit. Er wordt tot dit vogenblik, inden waren zin des woords, nog hongersnood geleden. Het is ongelooftijk met welk ellendig voedaal zich de menschen in deren winter al hebben moeten behelpen. Ik wil hier niet in vele details treden. G- rieveg dat men te Srolle de aardappelen schillen uit de gaten op de straat heeft zien loeken, en dat ik onlangs in een vceuweschap was waar huis voor huis gun ander voedsel gebruikt werd, dan zoogenaamde luidemelde en brandnetelen, waarvan men soep kookte. Geen wonder dat de schamele Gemeente eindelijk tot oproerigheden over gestagen is, zoodat er te Leeuwarden, Harlingen, Groningen ens. ernstige on- regeloheden plaatsgegeven hebben, en in die steden dapper geplunderd is. Te Groningen is dapper op het volk geschoten, zoodat er enige dooden ^{en gebale van 18} gevallen en velen gekwetst zijn ^{en gebale van 190}. Voor het vogenblik is alles weder in rust, en daarde aardap- pelen, hogge enulle andere groenten nu aankomen, zoodat hierdoor aan het volk enige verademing te beuwt vallen, doch onglukkig doet de duurte des levensmiddelen eenen grooten ^{en gebale van 190} Miltstank in den arbeid geboren raden. Onder de gequede Klassen duurt de ontevredenheid ook gestadig voort,

Origineel – Blad 2.

het ontzag voor de Regering neemt in alle kringen af. De
 Ministers zien in alle pogingen tot vooruitgang en ont-
 mickeling een streven naar gevaarlijke verandering, terwijl
 het zoo belangrijke ministerie van Binnenlandse Zaken
 in handen van een geheel onwetend man gekomen is, die
 zich door kleine slimmigheden uit de ^{overle} ongelijkheden
 vanden staat soekt te redden. Het Binnenlands Bestuur
 wordt al slapper en slapper; - wat er vanden land moet
 worden, is onzeker, doch men hoeft niet veel profetischen
 zin om te voorspellen dat zonder eenige heele omkeering
 van regeringstelsel mij den slaap des doods als volk
 tegemoet gaan; - doch ik wil u niet langer bij deze ellen-
 digheden bepalen, en liever mij met Uwe zaken bezig hou-
 den.

Ik heb een lange briefwisseling met den Minister
 gehad, over het uitzenden van Kolonisten, ende uitbreiding
 der Kolonisatie. Hij is in het algemeen van oordeel dat
 de Kolonisten zich niet als landkinderen moeten beschouwen,
 doch alleen op eigen krachten behoeven te steunen, - doch
 niet principe, ofschoon ook het mijns, door hem overduid
 wordt, zo geloof ik, dat de overtocht voor 's lands
 rekening moet plaats grijpen, ende huizen aan de Kolo-
 nisten, bij voorschot moeten worden gegeven. Alomte
 is des Ministers plan om een eettaatschappij tot Kolo-
 nisatie daartestellen, en wel op een groote schaal.
 Ik heb vooreenovereenkomstig daarover een memorie ingediend,
 In substantie heb ik geadviseerd om op 4 punten de
 Kolonisatie met 100 huis gezinnen te beginnen. In de 1ste
 plaats op Groningen; - waardoor kosten van bestuurs
 vermeden worden; - van hout en bloot terrein, aanwe-
 zig is, ende Kolonisten dadelijk genot van kerk, school
 en geneeskundige dienst, zoude vinden. - In de tweede plaats
 op Catharinatopia in eilijns Vermaak, omdat die
 plaats aadje niet verderen, al daar een genuegzaam
 Slavenmagt voorhanden is, om den grond met kost te
 beplanten, en omdat de Kolonisten, aldaar woningen zoude
 vinden, ende suikercultuur kunnen uitvepenen, almede
 de fabriek bestieren, waartoe zij zeker genukker zullen
 zijn, dan de neger. - In de 3de plaats, aan de Wanika kreek,
 zo ver af van de afstamingsplaatsen Paramaribo
 en Groningen, maar door men een aanlegplaats bekwam
 en van waar men de wegen naar Paramaribo & Groning

Origineel - Blad 3.

Konden uitzgaan. In de 4e plaats, in den onthek van Bara-
maito, omdat ook de Gouverneur absoluut zelt koloniseren wil,
en hij daardoor van wre kolonisatie was afgetrokken wordt.

De ellinister heeft mij bij particuliere misfivie geantwoord,
dat hij hem geen bezwaar tegen den atstand van (Arhanna Sophia
en ellin) vermaakt zoude bestaan, doch dat die plantaatjes te
ongezond waren. Ik beschouw dit almede als een vooroordeel, -
het zal nu wre zaak zijn, omdat vooroordeel des noods bij par-
ticuliere briefwisseling en door verklaringen van geneeskundigen,
bij den ellinister niet te nemen; want ik beschouw het van
veel belang ook voor de die kolonisatie in wre beuut te hebben,
die aldan onder wre bestuur zoude moeten komen, zoo als ik
voorgesteld heb. Maar begrijs eens, nu heeft die ellindige
Wesfall den ellinister in het hoofd geknagen, om in de
Bovenlanden te kolonisere. Wij zullen over het in doelmakig
daarvan wel een stemmig oordeelen. Ik moet u evenwel eens
een ander plan mededelen, dat bij mij opgekomen is, en
hierin bestaat, dat gij een aansoek bij het Gouvernement doet
om een groote uitgestrekte heig grond, natijroningen, in
eigendom te krijgen, en dies voor wre eigene rekening te koloniseren,
wat een enorm fonds voor wre nakomelingen, zoude kunnen
worden, gelijk sulks ook geworden is, voor de Hollandsche familie
Renselaar te New York, die in de vorige eeuw aldaar voor
een spotprijs uitgebreide bosjehoronden gekocht heeft, welke
vervolgens tegen grondrenten en afspraak uitgegeven heeft.
Ook dat zoude gij kunnen doen. Het zucht tot landverhuizing
in het Nederland houdt aan, - gij zoude ook Duitschers
in overvloed kunnen krijgen, als het den eersten kolonisten
goedging. Gij zoude de heiden bij voorschot moeten laten
vervaardigen, of derleu inhaurt geven, die in producten,
betreft konden worden. Misfivie, was het zaak om u
met den voorn van den Gouverneur of eenigs, anderen, invloed-
rijken persoon te asfocieren, - veel kapitaal zoude er aan-
vankelijk niet toe nodig zijn, omdat men de kolonisatie
succesfivelyk zoude kunnen uitbreiden. Dit is het noorig
Amerikaanise stelsel van kolonisatie, - het welk door den
ellinister bij mij zeer wordt aangepresen. Als dit plan een-
germate in werre maak valt, moet gij het voor de N. Ameri-
kaanise stelsel, dikwijls daarbij gebruiken. De nieuw kol-
nisten konden dan aanvankelijk als daagloners bij de
tegenwoordige kolonisten werkzaam zijn, en dan voor
dadelyk in kunne eerste behoeften voorzien. Ik hoop dat

gij

Origineel – Blad 4.

gij dit plan zeer zippelikt in uitvoering zult willen
 nemen, want gelukke slechts de proeve met centiaal
 huisgesinnen, dan zoudt gij zeer gemakkelijk den stroom
 van landverhuizers naar uw punt kunnen heren leiden.
 Ten opzichte van de opterige slaatschappij heb ik den
 minister voorgesteld dat de overvaart voor rekening
 van het Gouvernement moest geschieden, en de grond
 geheel om niet aan de slaatschappij moest worden afge-
 staan. Nu denk bedog over die slaatschappij zal ook ge-
 vraagte worden, het is dus noodig dat wij beiden zoo veel
 mogelijk op een aanbeed slaan.

Zekend Pelgrim te Clarkelo, met vrouw en 2 kinderen
~~want~~ heeft u reeds versocht om mede te gaan. Hij is
 een stil en vlijtig mensch, - van beroep Landbouwer en
 schoenmaker. Ik heb van den minister gedaangefruigen
 dat hij voor eigene rekening tot zelliden mag overkomen,
 doch zonder meer dan dat hem een huis inland worde gegeven.
 Dit gesin zal nu indese maand van hier vertrekken.
 Ik beveel hem ende zijnen soudenquinsten bij u aan; -
 ik ben bij hem als het ware borg gebleven, dat hij dadelijk
 werk zelve kunnen vinden, - des noods in verrentuin,
 op dat hij bij zijne komst niet dadelijk gebrek tijde,
 en ontmoedigd worde. Gij zult hem als schoenmaker
 ook wel willen voort helpen, en hem een varken en wat
 pluimvee bezorgen, - het eerste geld dat hij over wint wil
 hij besteden om zijn swager staffing met zijn gesin, te laten
 overkomen. Het is op deze endergetijde wijze dat ure
 kolonisatie zich moet uitbreiden. Als er eenmaal goede
 berichten van Pelgrim terugkomen zullen er velen die
 voorbedg volgen, om het in veduland voor eigen rekening
 te verlaten en tot u over te steken. Zoch gij nu de beste
 woning van de ledigstaande huizen, voor hem uit, want
 hoe druevig mensich soms in menschen vergiften kan,
 geloof ik loch dat hij alles ins verdient door u voort-
 geholpen te worden. Ik zal u met hem nader schrijven,
 en sta op het punt om naarden Dijn te gaan. Ik moet
 dus desen afbreken; Wat ik van verredaken en ver Be-
 stuur vernomen heb staat mij ten hoogsten aan. Houwt maar
 queden moed onderal ure moeijlijkheden. Ik trijfel niet meer
 of gij zult in meermil van miskenning loch eindelijk
 den kruon op urr werk zien. Alreue huisfelijte
 omstandigheden

Origineel – Blad 5.

omstandigheden zijn nog dezelfde; - mijne kinderen
 groeijen allergunstigt op, en verheeken mij
 tot vele vreugde. Mijne suster laboreert nog voort-
 durend aan organieke gebreken, die wel eens eene
 ernstige meniging konden nemen, iets wat mij voort-
 durend verontreust, doch wat ik als zooveel andere
 zulten aan de Voorzienigheid moet overlaten.
 Overigens heb ik veel vourspoed op mijne werk-
 zaambheden, en ik werk zoolang het dag is. Nog
 maals moet ik herhalen, hoe aangenaam
 vrendkappelijke betuigingen, in uwen laats-
 brief jegens mij zijn geweest. Het is niet de toeju-
 ching van het algemeen maar de gedachte door
 edele en verstandige menschen begrepen te worden,
 die mij opbeurt en nieuwe krachten geeft.

Mijne suster verzooekt hare hertelike groete,
 en zal u stellig een vaatje volpens toezenden.
 Groet al de Uren den vriendeliktste van mij,
 en geloof mij met de onveranderliktste gevoelens
 Uw oprechtsten vriend

B.W.A.E. Sloet

D.S. Vraag een aandon Kolonit

Fink raken van eene beschuldi-
 ging tegen hem kandipp, dat hij
 gelden, zoval ik meen, van een
 polder- of markbestuur zich
 zoudde toegeeigen hebben. Men
 zoecht deze zaak hoog, en wil
 hem deswege zelfs in Suriname
 vervolgen. Ik heb nog holet dat die
 zaak niet aanden minister gekomen
 is. Schrijf mij eens hoe danig zijn gedrag is. Heij ik goede
 berichten, dat ar omtrent, dan zal ik mij bejveren, om de
 zaak voor hem te fusien.

Ik zal mij bejveren om ook
 voor de overige ledige huizen,
 enige gesimmenten en ga qeren,
 die in staats zijn de kosten
 te betalen. Of mij dit gelukt,
 zal kanik echter niet zeggen.

Transcriptie brief met annotaties

Transcriptie – Blad 1

Verz. Volgens post naar Zwolle 6 juli 1847

Ontvangen eind augustus 1847

Zwolle 6 julij 1847

Waarde vriend,

Uiterst tevreden ben ik over de mededelingen van Pannekoek geweest, die mij de overtuiging hebben gegeven, dat de kolonisatie steeds vooruitgaat en voor de toekomst goede vruchten belooft. God spare u nog maar lang in het leven, want zonder U zoude alles weder spoedig in duigen kunnen spatten.

Hartelijk dank ik U voor alles wat gij mij toegezonden hebt. De Indiaansche ... en niet minder de donderbeitels* waren aangename voorwerpen voor mij. De confituren smaken ons in den regel zeer goed, ofschoon de Europeschen er niet voor behoeven onder te doen. Het zuur werd zeer lekker bevonden.

Uw laatste zoo hartelijke brief was eene heele verkwikking voor mij, want hoe meer ik afkeerig van menschenlof word, stel ik het echter op hoogen prijs, dat gij de belangeloosheid mijner bemoeijingen met de Kolonisatie erkent.

Hoe ellendiger de maatschappij in het moederland wordt, des te meer behagen ik erin schep, om mij in de toekomst eene gelukkige bevolking aan de Saramacca voor te stellen. Het ziet er in het moederland in velen opzigt deerlijk uit. Er wordt tot dit oogenblik in den waren zin des woords, nog hongersnood geleden. Het is ongelooflijk met welk ellendig voedsel zich de menschen in dezen winter al hebben moeten behelpen. Ik wil hier niet in vele details treden. Genoeg dat men te Zwolle de aardappelenschillen uit de goten op de straat heeft zien zoeken, en dat ik onlangs in een Buurschap was waar huis voor huis geen ander voedsel gebruikt werd, dan zoogenaamde luizemelde en brandnetels waarvan men soep kookte. Geen wonder dat de schamele gemeente eindelijk tot oproerigheden overgeslagen is, zoodat er te Leeuwarden, Harlingen, Groningen enz. ernstige ongeregelheden plaats gegrepen hebben, en in die steden dapper geplunderd is. Te Groningen is dapper op het volk geschoten zoodat er eenige dooden, ten getale van 10, gevallen en velen, ten getale van 40, gekwetst zijn. Voor het oogenblik is alles weder in rust, en daar de aardappelen, rogge en alle andere groenten nu aankomen, zoo zal hierdoor aan het volk eenige verademing te beurt vallen, doch ongelukkig doet de duurte der levensmiddelen eenen grooten stilstand in den arbeid geboren worden.

Onder de gegoede Klasse duurt de ontevredenheid ook gestadig voort,

Bartholomeus Sloet tot Oldhuis

Volledige naam	Bartholomeus Willem Anne Eise Sloet tot Oldhuis
Geboren	Huize de Beele, Voorst, 12 oktober 1807
Overleden	Zwolle, 16 juni 1884
Partij	liberaal (Thorbeckiaan)
Religie	Nederlands Hervormd
Titulatuur	Mr. baron

Funcities

1832-1838	burgemeester en gemeentesecretaris van Hengelo
1840;	buitengewoon lid Tweede
1848	Kamer der Staten-Generaal
?	lid stedelijke raad van Zwolle
1843-1877	president Arrondissementsrechtbank te Zwolle
juli-sept 1848	lid Provinciale Staten van Overijssel
1849-1860	lid Tweede Kamer der Staten- Generaal

*Donderbeitels = stenen bijlen

Transcriptie – Blad 2

het ontzag voor de regering neemt in alle kringen af. De ministers zien in alle pogingen tot vooruitgang en ontwikkeling een streven naar gevaarlijke verandering, terwijl het zoo belangrijke ministerie van Binnenlandse Zaken in handen van een geheel onwetend man gekomen is, die zich door kleine slimmigheden uit de groote ongelegenheden van den staat zoekt te redden. Het Binnenlandse Bestuur wordt al slapper en slapper; wat er van dit land moet worden, is onzeker, doch men behoeft niet veel profetischen zin voor te voorspellen dat zonder eene geheele omkeering van regeringstelsel wij den slaap des doods als volk tegemoet gaan; doch ik wil u niet langer bij deze ellendigheden bepalen, en liever mij met Uwe zaken bezighouden.

Ik heb eene lange briefwisseling met den Minister gehad, over het uitzenden van kolonisten en de uitbreiding der kolonisatie. Hij is in het algemeen van oordeel dat de kolonisten zich niet als landskinderen moeten beschouwen, doch alleen op eigen krachten behoeven te steunen, doch welk principe, ofschoon ook het mijne, door hem overdreven wordt, zoo geloof ik, dat de overtocht voor 's lands rekening moet plaatsgrijpen, en de huizen aan de kolonisten, bij voorschot moeten worden gegeven. Alsmee is des Ministers plan om ene Maatschappij tot Kolonisatie daar te stellen, en wel op eene groote schaal.

Ik heb voor eene geruime tijd daar over eene wijdloopige memorie ingediend, die ik u nader zal mededelen. In substantie heb ik geadviseerd om op 4 punten de kolonisatie met 100 huisgezinnen te beginnen. In de 1^e plaats op Groningen; waardoor kosten van bestuur vermeden worden; van hout ontbloot terrein aanwezig is, en de kolonisten dadelijk genot van kerk, school en geneeskundige dienst, zoude vinden. In de tweede plaats op Catharina Sophia en Mijn Vermaak, omdat die plantaadjes niet renderen, al daar eene genoegzame slavenmagt voorhanden is, om de grond met kost te beplanten, en omdat de kolonisten aldaar woningen zouden vinden en de zuiker cultuur kunnen uitoefenen, alsmede de fabriek bestieren waartoe zij zeker geschikter zullen zijn dan de negers. In de 3e plaats aan de Warika-kreek zoowat in het midden van de afstand tusschen Paramaribo en Groningen, waardoor men eene aanlegplaats bekomen en van waar men de wegen naar Paramaribo & Groningen

*Lodewijk Napoleon graaf van
Randwijck,
Minister van Binnenlandse
zaken,
12 okt 1846-1 jan 1848*

*Jean Chrétien Baud,
Minister van Koloniën,
1 jan 1842-25 mrt 1848*

Transcriptie – Blad 3

konden uitgaan. In de 4e plaats, in den omtrek van Paramaribo, omdat ook de Gouverneur absoluut zelf koloniseren wil en hij daardoor van uwe kolonisatie wat afgetrokken wordt.

De Minister heeft mij bij particuliere missive geantwoord, dat bij hem geen bezwaar tegen den afstand van Catharina Sophia en Mijn Vermaak zoude bestaan, doch dat die plantaadjes te ongezond waren. Ik beschouw dit almede als een vooroordeel, het zal nu uwe zaak zijn, voor dat vooroordeel desnoods bij particuliere briefwisseling en door verklaringen van geneeskundigen bij den Minister weg te nemen; want ik beschouw het van veel belang ook voor U die kolonisatie in de buurt te hebben, die alsdan onder uw bestuur zoude moeten komen, zoals ik voorgesteld heb. Maar begrijp eens, nu heeft die ellendige Westfall den Minister in het hoofd gehangen om in de bovenlanden te koloniseren. Wij zullen over het ondoelmatige daarvan weel eenstemmig oordeelen.

Ik moet U evenwel eens een ander plan mededeelen, dat bij mij opgekomen is, en hierin bestaat, dat gij een aanzoek bij het Gouvernement doet om eene groote uitgestrektheid gronds, nabij Groningen in eigendom te krijgen en dien voor uwe eigene rekening te koloniseren wat een enorm fonds voor uwe nakomelingen zoude kunnen worden, gelijk zulks ook geworden is voor de Hollandsche familie Renselaar te New-York, die in de vorige eeuw aldaar voor een spotprijs uitgebreide boschgronden gekocht heeft, en ze vervolgens tegen grondrenten en erfpacht uitgegeven heeft. Ook dat zoude gij kunnen doen.

De zucht tot landverhuizing in het moederland houdt aan. Gij zoudt ook Duitschers in overvloed kunnen krijgen, als het den eersten kolonisten goed ging. Gij zoudt de huizen bij voorschot moeten laten vervaardigen, of dezelve in huur geven, die in producten betaald konden worden.

Misschien ware het zaak om u met den zoon van den Gouverneur of eenigen anderen invloedrijken persoon te associëren, veel kapitaal zoude er aanvankelijk niet toe nodig zijn, omdat men de kolonisatie successivelijk zoude kunnen uitbreiden. Dit is het noord- Amerikaansche stelsel van Kolonisatie, hetwelk door den Minister bij mij zeer wordt aangeprezen. Als dit plan eenigermate in uwen smaak valt, moet gij het woord N. Amerikaans Stelsel, dikwijls daarbij gebruiken. De nieuwe kolonisten konden dan aanvankelijk als daglooners bij de tegenwoordige kolonisten werkzaam zijn, en daardoor dadelijk inhunne eerste behoeften voorzien. Ik hoop dat gij

J.H. Westphal, bloedverwant van de minister J.C. Baud.

Johann Heinrich Westphal, geboren 1789 in Reinkenhage, Mecklenburg-Vorpommern, Duitsland, overleden 23 dec 1859 op plantage Pheadra, Suriname. In 1847 leider van kolonisatie te Rama. Gepens. Luitenant ter zee 1^e klasse, ridder van de Militaire Willemsorde

Kiliaen van Rensselaer stad Rensselaer, Renselear County, New York, aan de oost-zijde van de Hudson

Transcriptie – Blad 4

dit plan een zeer rijpelijk in overweging zult willen nemen, want gelukte slechts de proeve met een tiental huisgezinnen, dan zoudt gij zeer gemakkelijk den stroom van landverhuizers naar uw punt kunnen henen leiden.

Ten opzichte van de op te rigten Maatschappij heb ik den Minister voorgesteld dat de overvaart voor rekening van het Gouvernement moet geschieden, en de grond geheel om niet aan de Maatschappij moest worden afgestaan. Uw denkbeeld over die Maatschappij zal ook gevraagd worden; het is dus nodig dat wij beiden zoo veel mogelijk op een aambeeld slaan. Zekere Pelgrim te Markelo, met vrouw en 2 kinderen heeft u reeds verzocht om mede te gaan. Hij is een stil en vlijtig mensch, van beroep landbouwer en schoenmaker. Ik heb van den Minister gedaan gekregen dat hij voor eigene rekening tot ulieden mag overkomen, doch zonder meer dan dat hem een huis en land worde gegeven. Dit gezin zal nu in deze maand van hier vertrekken. Ik beveel hem en de zijnen ten dringste bij u aan. Ik ben bij hem als het ware borg gebleven, dat hij dadelijk werk zoude kunnen vinden, desnoods in uwen tuin, opdat hij bij zijne komst niet dadelijk gebrek lijde, en ontmoedigd worde.. Gij zult hem als schoenmaker ook wel willen voorthelpen, en hem een varken en wat pluimvee bezorgen, het eerste geld dat hij over wint wil hij besteden om zijn zwager Aafting met zijn gezin te laten overkomen. Het is op deze en dergelijke wijze dat uwe kolonisatie zich moet uitbreiden. Als er eenmaal goede berigten van Pelgrim terug komen zullen er velen zijn voorbeeld volgen, om het moederland voor eigen rekening te verlaten en tot u over te steken. Zoek gij nu de beste woning van de ledigstaande huizen voor hem uit, want hoe droevig men zich soms in menschen vergissen kan, geloof ik toch dat hij alleszins verdient door u voort geholpen te worden.

Ik zal u met hem nader te schrijven, en sta op het punt om naar den Rijn te gaan. Ik moet dus dezen afbreken; wat ik van uwe zaken en voor Uw Bestuur vernomen heb staat mij ten hoogsten aan. Houdt maar goeden moed onder al uwe moeilijkheden. Ik twijfel niet meer of gij zult in weerwil van miskennenning toch eindelijk den kroon op uw werk zien.

Mijne huiselijke omstandigheden

Jan Pelgrim, zijn vrouw Helena de Groot en dochter Hendrina komen op 3 oktober 1847 op Groningen aan, maar verlaten Groningen al weer op 24 januari 1848.

Transcriptie – Blad 5

zijn nog dezelfde; mijne kinderen groeijen allergunstigst op, en verstreken mij totale vreugde. Mijne zuster laboreert nog voortdurend aan organieke gebreken, die wel eens eene ernstige wending konden nemen, iets wat mij voortdurend verontrust, doch wat ik als zoovele andere zaken aan de Voorzienigheid moet overlaten.

Overigens heb ik veel voorspoed op mijne werkzaamheden, en ik werk zolang het dag is. Nogmaals moet ik herhalen, hoe aangenaam (de) vriendschappelijke betuigingen in uwen laatste brief jegens mij zijn geweest. Het is niet de toejuicing van het algemeen maar de gedachte door edele en verstandige menschen begrepen te worden, die mij opbeurt en nieuwe krachten geeft.

Mijne zuster verzoekt hare hartelijke groeten, en zal u stellig een vaatje rolpens toezenden.

Groet al uwen ten vriendelijkste van mij en geloof mij met de onveranderlijkste gevoelens,

Uw oprechtsten vriend

BWAE Sloet

Ik zal mij beijveren om ook voor de overige ledige huizen eenige gezinnen te engageren, die in staat zijn de kosten te betalen. Of mij dit gelukken zal kan ik echter niet zeggen.

P.S. Vraag eens aan den kolonist Vink wat er van eene beschuldiging tegen hem kan zijn, dat hij gelden, zoals ik meen, van een polder- of marktbestuur zich zoude toegeeigend hebben. Men zoekt deze zaak hoog, en wil hem deswegens zelfs in Suriname vervolgen. Ik heb nog belet dat die zaak niet aan den minister gekomen is. Schrijf mij eens hoedanig zijn gedrag is. Krijg ik goede berigten daaromtrent, dan zal ik mij beijveren om de zaak voor hem te sussen.

Personalia

Jean Chrétien Baud

Jean Chrétien Baud. Portret door Raden Saleh (1835)

Geboren Den Haag, 23 oktober 1789

Overleden Den Haag, 27 juni 1859

Partij Conservatief

Religie Waals Hervormd

Funcities

1833-1836 **Luitenant-Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië te Batavia**

1838 - Staatsraad in buitengewone dienst^[1]

1840 **jan-aug** Minister van Koloniën ad interim

1840 - Minister van Koloniën en Marine

1842 - Minister van Koloniën

1842 - Minister van Koloniën

1848 - Lid Tweede Kamer der Staten-Generaal

1850 - Lid Tweede Kamer der Staten-Generaal

1858 - Lid Tweede Kamer der Staten-Generaal

Portaal Politiek

Lodewijk Napoleon van Randwijck

Van Randwijck (ca. 1848) door Jean Louis Henri Bron

Geboren Amsterdam, 2 mei 1807

Overleden 's-Gravenhage, 4 december 1891

Partij regeringsgezind (onder Willem II); ultraconservatief (na 1848)

Religie Nederlands Hervormd

Titulatuur graaf

Funcities

1833-1842 lid Provinciale Staten van Gelderland

1837-1842 lid Gedeputeerde Staten van Gelderland

1842-1846 Gouverneur van Drenthe

1845-1862 lid in buitengewone dienst, Raad van State

apr-okt 1846 Gouverneur van Gelderland

1846-1848 Minister van Binnenlandse Zaken

jan-maart 1848 Minister van Buitenlandse Zaken

1849-1850 lid Tweede Kamer der Staten-Generaal

Portaal Politiek

Personalia uit Wikipedia.

Lijst van gouverneurs en plaatsvervangend gouverneurs van Suriname in de periode 1838-1852:

- 1838-1839: **Philippus de Kanter** (*ad interim*)
- 1839-1842: **Julius Constantijn Rijk**
- 1842-1842: Mr. **Philippus de Kanter** (*ad interim*)
- 1842-1845: **Burchard Jean Elias**
- 1845-1845: Mr. **Philippus de Kanter** (*ad interim*)
- 1845-1852: **Reinier Frederik baron van Raders**
- 1852-1852: Mr. **Philippus de Kanter** (*ad interim*)
- 1852-1852: **Coenraad Barends** (*ad interim*)